

ಲತಾ ಗುತ್ತಿ ಅವರ 'ಚದುರಂಗ'

ಲತಾ ಗುತ್ತಿ ಅವರು ಕನ್ನಡದ ಹೆಸರಾಂತ ಬರಹಗಾರರು. ಇವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾದಂಬರಿ, ಕಾವ್ಯ, ಪ್ರವಾಸ ಮತ್ತು ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಗಟ್ಟಿ ಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, ಅನುವಾದ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇವರು ಗುರುತರವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳು ಇವರ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಸಂದಿವೆ.

ಲತಾ ಗುತ್ತಿಯವರ "ಕರಿನೀರು" ಕಾದಂಬರಿಯು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಬಹುಮಾನ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಲತಾ ಗುತ್ತಿಯವರ 'ಚದುರಂಗ' ಕಾದಂಬರಿಯು ಅವರ ಹೊಸ ಕೃತಿ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ಹಲವು ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿದೆ. ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಓದುವ ಓದುಗರಿಗೆ ಮಂದ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಕಲೆಯು ಇವರಿಗೆ ಒಗ್ಗಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅರಿವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಹಿಂದಿನ ಕಾದಂಬರಿ "ಕರಿನೀರು" ಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅದು ಅವರ ನಿರೂಪಣೆಯ ಶೈಲಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಅವರ ಶೈಲಿಯ ಒಂದು ಗುಣಾತ್ಮಕ ಅಂಶವೂ ಆಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಧಾನಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ಅವರು ತಂದ ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಧಿ ಕಾರತ್ವದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೆಳಗಾವಿ ಶಹರ ಮತ್ತು ತಾಲೂಕು, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಉಂಟು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದು ಕಾದಂಬರಿಯ ಒಂದು ಮುಖ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಾಲದ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರತ್ವಗಳು ಪ್ರಜೆಗಳ ಧ್ವನಿಯನ್ನು, ಬಡ ಸಮುದಾಯದ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು

ಹೇಗೆ ನಿರ್ಣಾಮ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿಯ ನಿರೂಪಣೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಧಾನವಾದ ಅಂಶ. ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಇಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಪಾತದ ವಾದ ವಿವಾದದ ಕಥನವಾಗಿದೆ, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಬದುಕಿನ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಒಂದು ನೋವಿನ ಅಂಶವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವುದು. ಕಾದಂಬರಿಯ ಇತ್ಯಾತ್ಮಕ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದು ಪ್ರಧಾನವಾದ ಅಂಶವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿರುವೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲ ನೋವುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವಂತೆ ಈ ಒಂದು ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ನೋವನ್ನೂ ಎದುರಿಸುವ ಒಂದು ಕಥನವಾಗಿ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಪರಿಭಾವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಒಂದು ಮಂದ್ರ ಸ್ವರ ಲಭಿಸಿದೆ. ಅನೇಕ ಘಟನೆಗಳ ನಡುವೆ ಇದನ್ನು ಇಟ್ಟು ನೋಡುವ ಒಂದು ಮಾನಸಿಕ ದೂರ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಆವರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಲು ಇದು ಒಂದು ಕಾರಣ.

ಹರಿಯುವ ನದಿಗೆ ಉಪಕಾಲುನೆಗಳು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಥನಗಳು ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತುವನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತವೆ. ರುದ್ರಾಪೂರವೆಂಬ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನ ಸಮುದಾಯದ ಕಥನ ಇಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡು ಕ್ರಮೇಣ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಗುರುಪಾದ, ಚಂದು, ಅರವಿಂದ, ಶ್ರೀಮಂತ ಶ್ರೀಕಂಠಪ್ಪ, ಶಿವನಗೌಡ, ಇವರ ಸುತ್ತ ಕಥೆ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತಾ ಬೆಳಗಾವಿಯ ಶಹರದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ, ಶಹರ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳ ನಡುವೆ ಜೀವಂತ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಕಥೆ, ವಿಭಿನ್ನ ಬಗೆಯ ಸಂಕಟ ಮತ್ತು ನೋವುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೂ ಸಹ ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ವಚನಕಾರರ ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯ ನಡಾವಳಿ ಮತ್ತು ಆದರ್ಶಗಳು ಈಗಲೂ ಇಲ್ಲಿಯ ಅನೇಕರನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿವೆ. ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದ ಬದುಕಿನ ಸಂಕಟಗಳಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹನ್ನೆರಡನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡುವ ಅನೇಕ ಪಾತ್ರಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಒಂದು ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಆಸಹಾಯಕತನ, ಹಾಗೂ ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಮರೆಯಾಗುವುದು, ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಒಂದು ಘಟ್ಟದ ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತು. ಇನ್ನೊಂದು ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಗಳೇ ಒಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದು. ಈ ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವಾಗುತ್ತಾ ಒಟ್ಟು ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತುವಿಗೆ ವಿಶಾಲ ಬಂಧವನ್ನು ಒದಗಿಸಿವೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಅನೇಕ ಪಾತ್ರಗಳು ಮರೆಯಾಗು

ವುದು ವಿಭಿನ್ನ ಬಗೆಯ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ. ಆಸ್ತಿಯ, ಭೂಮಿಯ ವ್ಯಾಮೋಹ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರ್ಥ ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವ ವಾತಾವರಣವು ಆಧುನಿಕ ಫ್ಯೂಡಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಒಂದು ಪಾತ್ರ ಚೆನ್ನಬಸು ತನ್ನ ಎರಡನೆಯ ಹೆಂಡತಿಯು ತಳೆದ ಈ ಬಗೆಯ ವ್ಯಾಮೋಹ ಮತ್ತು ರಾಕ್ಷಸ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಜರ್ಜರಿತನಾಗಿ, ತೋಟ ಆಸ್ತಿ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಅವಳ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟು ಕಣ್ಮರೆಯಾದವನು ಎಲ್ಲಿ ಹೋದನೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನ ಮೊದಲ ಹೆಂಡತಿಯ ಮಗ ಗುರುಪಾದ ನೋವನ್ನು ಅವಮಾನವನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಓಡಿ ಬಂದು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲು ಉದ್ಯುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಗಳ ಆಚೆ ನಿಜವಾದ ಸಂಬಂಧದ ಅರ್ಥವೇನು ಎಂದು ಹುಡುಕುವ ಸಂದರ್ಭವು ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇವನಿಗೆ ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ.

ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಹಲವರನ್ನು ಅಡಗಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಗುರುಪಾದ ಲೆಕ್ಚರರ್ ಆಗಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಬೋಧನೆಯು ಒಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ನಕ್ಷಲರಿಗೆ ಸಿಂಪತಿ ತೋರಿಸುವವನು ಎಂದು ಇವನನ್ನು ಪೊಲೀಸರು ಹುಡುಕಲು ಶುರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವನು ಅಡಗಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವನ ಗೆಳೆಯ ಮತ್ತು ಬಂಧು ಆದಂಥ ಚಂದ್ರು ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕ, ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಬೇಕೆಂದು ಹಂಬಲಿಸುವ ಇವನ ಹೆಂಡತಿ ಶಕುಂತಲಾ ಮೂರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಾದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಗಂಡು ಮಗು ಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂತಾನಹರಣ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿರುವವರು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಗುವ ಒಂದು ನಿಯಮ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕನಾದ ಚಂದ್ರು ತಲೆ ಮರೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಪೂರದ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ಉಳಿವಿ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗುವ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಉಳಿವಿ ಜಾತ್ರೆ ಒಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಜಾತ್ರೆ. ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಹರಿದಾರಿ ದೂರದ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಜನರು ಚಕ್ಕಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸಾಲು ಸಾಲಾಗಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಬಂದು ಹಲವು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಶರಣರ ನೆನಪು, ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಇದು. ಚಂದ್ರು ಮತ್ತು ಗುರುಪಾದನಿಗೂ ಈ ಜಾತ್ರೆಯ ಪ್ರಯಾಣ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಲೆಮರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉಪಾಯವು ಹೌದು. ಕಾದಂಬರಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಈ ಉಳಿವಿಗೆ ಹೋಗುವ ಪ್ರಯಾಣವು

ಅನೇಕ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ಅರ್ಥವಂತಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಉಳಿವಿಯು ಹೀಗೆ ತಲೆಮರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಶರಣರ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಜಾತಿ ಶ್ರೇಣೀಕರಣವನ್ನು ಮುರಿಯುವ ಮದುವೆಯ ಪ್ರಸಂಗದಿಂದಾಗಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥರಿಂದ ಮತ್ತು ರಾಜನಿಂದ ದೊಡ್ಡ ವಿರೋಧವನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದು ವಚನಕಾರರು ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಓಡಿಹೋಗಿ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಅನೇಕ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿವಿಯು ಒಂದು. ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಉಳಿವಿಯ ಕಡೆಗಿನ ಈ ಚಕ್ರದಿಯ ಪ್ರಯಾಣವೂ ಹೀಗೆಯೇ ತಲೆಮರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಧ್ಯಾನವಾಗಿದೆ. ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿ ನಡೆಯುವ ಈ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ವಚನಕಾರರ ಅನೇಕ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ನಡುವೆ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಮೀರುವುದು, ಎಲ್ಲ ಜಾತಿ ಸಮುದಾಯದವರು ತಾವು ಒಂದು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ನಡೆಸುವ ಜ್ಞಾನ ಸಂವಾದ-ಹೀಗೆ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾಪವು ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ನಡುವೆ ನೆನಪಿನ ಭಾಗವಾಗಿ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ವರ್ತಮಾನದ ತುರ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯವಾದ ಜೀವನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಈ ಮಾತುಗಳು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿವೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಗಾರ್ತಿ ಲತಾ ಗುತ್ತಿಯವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನದ ಅರಿವಿನ ಭಾಗವಾಗಿ ಉಪದೇಶದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಂದು ಕೂರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ವಚನಕಾರರು ಮತ್ತು ಅವರ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಅಲ್ಲಿನ ಸಮುದಾಯದವರ ಬದುಕಿನ, ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಭಾಗವಾಗಿಯೇ ಇರುವುದನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಎಂಬಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವುದು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ನಿರೂಪಣೆಯ ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಬಗೆಯೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯು ಜನ ಸಮುದಾಯದ ಸಂಕಷ್ಟದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿಯೇ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅದು ಹೊರಗಿನವರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿಯೇ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇರಿದ್ದು ಆಗಬಾರದು. ಈ ಒಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಕಾದಂಬರಿಯ ಈ ಭಾಗದ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಮೂಡಿದ್ದಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಕಾದಂಬರಿಯ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮುಂದೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಮರೆಯಾಗುವಿಕೆ ಎನ್ನುವುದು

ಅನೇಕ ಬಾರಿ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಕಾಲವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯು ಇದನ್ನು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಚನಬಸುವಿನ ಮರೆಯಾಗುವಿಕೆಯು ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಬದುಕಿನ ಅರ್ಥವಂತಿಕೆಯ ಯಾನವಾಗಿರಬಹುದು. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಸೂಚನೆಗಳಿವೆ, ಚನಬಸು ಹಿಮಾಲಯದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿರಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದಂತೂ ಸ್ಪಷ್ಟ; ಈ ಲೌಕಿಕದ ಸ್ವಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಯ ವ್ಯಾಮೋಹದ ಪ್ರಪಂಚವು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ್ದು, ಇದಕ್ಕಿಂತ ಪರಮಾರ್ಥವನ್ನು ಹುಡುಕುವುದೇ ಲೇಸೆಂದು ಚನಬಸುವಿಗೆ ಹೊಸ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಾಗಿ ಮೂಡಿರಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಮರೆಯಾಗುವ ಚಂದ್ರ ಈ ತಲೆಮರೆಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಗಂಡು ಮಗು ಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆಲೋಚನೆ ಕುರಿತು ಸಾಕಷ್ಟು ಚಿಂತನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸುತ್ತಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಡ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ದತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಲ್ಲವೆ ಎಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆಯು ಅವನಿಗೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ.

ಗುರುಪಾದನ ತಲೆ ಮರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯು ಅವನಿಗೆ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಂತನಾದ ಮತ್ತು ರೈತರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರೀಕಂಠಪ್ಪನನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ರೈತಾಪಿ ಸಮುದಾಯ ವನ್ನು ಸನ್ನದ್ಧ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಇದು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಸ್ವತಃ ಇವನು ಹಳ್ಳಿಯ ಸಾವಕ್ಕ ಮತ್ತು ಅವಳ ಮಗಳು ಉಮಾ ಪಡುತ್ತಿರುವ ಸಂಕಷ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ವೇಶ್ಯೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದ ಶಶಿಯ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಇವನು ಅರಿಯುತ್ತಾನೆ; ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದ ಕುಟುಂಬಗಳ ಯಾತನೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದು ಹಿರೇಮಠರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ತರುವ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಲೈಂಗಿಕ ಶೋಷಣೆಗೆ ಬಲಿಯಾಗುವ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದ ಉಮಾಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಹಾಗೂ ಅವಳನ್ನು ಒಂದು ಗುರಿಗೆ ಹಚ್ಚುವ ಕೆಲಸದವರೆಗೆ ಇವನ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗೆ ಶಾಲೆಯನ್ನು ತರಬೇಕೆನ್ನುವ, ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಾಸಕ್ತಿಯು ಕೂಡ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ಇವನಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ.

ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕುಟುಂಬದ ಸುಖದುಃಖಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿರುವ ಹೆಣ್ಣು ಪಾತ್ರಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ಸಾವಕ್ಕ, ಉಮಾ, ಶಕುಂತಲಾ, ರತ್ನವ್ವ, ಅಂಥ ಪಾತ್ರಗಳು.

ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಹುಡುಕಾಟ ಮಾಡುವ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ಶಾಲಿನಿ, ಕುಸುಮ ಅಂಥ ಪಾತ್ರಗಳು.

ಕಾದಂಬರಿಯು ಎಲ್ಲಿಯೂ ನಾಯಕರನ್ನು ಕಟ್ಟುವ, ಬೆಳೆಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪಾತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲವೂ ತಮ್ಮ ಸಂಸಾರ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ಸಂಕಟಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಳಿತವಾಗಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ-ಶೀಲ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳೆ ಆಗಿವೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ಅನೇಕ ರಾಜಕೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳಂತೆ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮೆರೆಯುವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಕಾದಂಬರಿಯ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇದೊಂದು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ, ಸೃಜನಶೀಲ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸವಾಲು ಕೊಡುವ ಭಾಷೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಸವಾಲನ್ನು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಹೊಸ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದೇ ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾದಂಬರಿ ಗಾರ್ತಿಯನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

-ಡಾ. ಬಸವರಾಜ ಕಲ್ಲುಡಿ
ಬೆಂಗಳೂರು